



МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ
ЮЖНОУКРАЇНСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від « 15 » 04 2024 № 106-р

Про припинення виконання
тимчасових посадових обов'язків

Керуючись ч.2 ст.42 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", згідно з рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 19.12.2023 №400/3475/22 припиняю виконувати обов'язки міського голови з 16.04.2024 року.

Секретар міської ради

Денис Кравченко

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

19 грудня 2023 р.

№ 400/3475/22

м. Миколаїв

Миколаївський окружний адміністративний суд, у складі судді Мельника О.М. розглянувши у письмовому провадженні за правилами загального позовного провадження адміністративну справу

за позовом: Онуфрієнка Валерія Васильовича, вул. Дружби Народів, 35, кв.61, м.Южноукраїнськ, Миколаївська область, 55500,

до відповідача:

Южноукраїнської міської ради Миколаївської області, вул. Дружби Народів, 48, м.Южноукраїнськ, Миколаївська область, 55000,

про:

визнання протиправним та скасування рішення від 16.06.2022 №1028,

ВСТАНОВИВ:

Онуфрієнко Валерій Васильович (далі - Позивач) звернувся до Южноукраїнської міської ради Миколаївської області (далі - Відповідач) про визнання протиправним та скасування рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області № 1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко В.В.», стягнення судового збору та витрат на правову допомогу.

18.07.2022 року було відкрито провадження в адміністративній справі.

09.11.2022 року в зв'язку з відрядженням головуєчого справу було прийнято до свого провадження суддею Мельником О.М., та призначено до судового розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, з урахуванням обставин воєнного стану.

19.01.2023 року дослідивши матеріали справи, суд дійшов висновку про необхідність перейти до розгляду справи за правилами загального позовного провадження та призначити підготовче засідання.

Тричі в судові засідання не з'являвся Відповідач з підстав відсутності договору з адвокатом на представництво інтересів.

08.05.2023 року з огляду на неявку Відповідача та наявність достатньої кількості зібраних доказів, виклик свідків, судом закрито підготовче провадження та призначено судовий розгляд справи по суті.

Судом призначалась справа в режимі відео конференції, однак з огляду на відсутність нормального зв'язку і стабільного з'єднання оголошувались перерви та висловлено побажання щодо присутності сторін в судовому засіданні.

В ході судового розгляду було допитано трьох свідків, відмовлено в задоволенні клопотання Відповідача про зупинення провадження у справі до розгляду кримінальної справи.

Свідок Петрина О.В., двічі не з'являлась в судові засідання, зазначаючи поважні підстави неявки. 22.11.23 року свідок з'явилась, однак допитати її виявилось неможливим, оскільки Відповідач не дотримався вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами» № 3200-IX від 29.06.2023, що введений в дію 18.10.2023 року, щодо реєстрації електронного кабінету ЄСІТС.

Судом було оголошено перерву до 13.12.2023 року.

13.12.2023 року в судові засідання свідок Петрина О.В., не з'явилась, послалась на зайнятість в засіданнях Южноукраїнської міської ради.

Відповідач також не з'явився, просив справу розглядати за його відсутності, з огляду на відсутність можливості прибути до судового засідання в зв'язку з розглядом Южноукраїнською міською радою на позачерговій 41 сесії 194 питань порядку денного. Позивач та його представник подали клопотання про розгляд справи за їх відсутності.

З огляду на наявність клопотання сторін про розгляд справи за їх відсутності, суд дійшов висновку про можливість задоволення даних клопотань та подальшого розгляду справи у письмовому провадженні.

Позовні вимоги обґрунтовано тим, що Позивач вважає рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року необґрунтованим, незаконним та таким, що порушує законні права Позивача та норми чинного законодавства. Позивач стверджував, що не було підстав передбачених ч.2 ст.79 Закону № 280/97-ВР, послався на практику Верховного Суду від 17.07.2019 у справі № 691/1079/1 та від 11.09.2019 № 703/914/16-а. Вважає, що позбавлення його повноважень було без належних підстав. Розгляду питання позбавлення повноважень передувало засідання комісії міської ради з питань дотримання прав людини, законності, боротьби зі злочинністю, запобігання корупції, сприяння депутатській діяльності, етики та регламенту 29.03.22 року, що проведене з численними порушеннями регламенту та положення про постійні комісії Южноукраїнської міської ради №4 від 14.12

2020 року, а саме порушено порядок денний, не розглянуто фактично питання №2, за наслідками засідання комісії не було прийнято жодних висновків та рекомендацій, а протокол не відобразив реального ходу засідання комісії. Також Позивач зазначає щодо порушення процедури прийняття рішення, а саме усунуто від ведення пленарного засідання міського голови, не зважаючи на те, що не було одностайної думки щодо головування під час розгляду питання щодо імпічменту міського голови внаслідок конфлікту інтересів, голосування з цього питання не відбулось, головування взяв на себе секретар міськради Акуленко О.А., однак ні регламентом ні діючим законодавством не передбачено передачі головування на сесії міськради секретареві. Крім того, були порушені ч.2,3,4,7 ст.23, п.1.5 ч.1 ст.27, с.30, ст.32 Регламенту, крім того до проекту оскаржуваного рішення не було додано висновків профільних комісій, листків погодження. Процес голосування відбувався з порушенням, було оголошено перерву, після чого винесено скриньку для голосування в так звану депутатську кімнату, тому процес безпосереднього голосування не фіксувався на відео, на відео трансляції зафіксовано лише повернення лічильної комісії зі скринькою, цілісність пломб якої вже порушена, далі оголошено закінчення перерви в роботі пленарного засідання і Голова лічильної комісії оголосив результати голосування, що є порушенням ст.35 Регламенту, оскільки рішення має прийматися в межах пленарного засідання а не під час перерви. Крім того відкриття скриньки відбулось поза межами сесійної зали, у невідомому місці. Крім того кількість бюлетенів для таємного голосування перевищила кількість присутніх депутатів. Крім того Акуленко А.О., як секретар міської ради був ознайомлений з проектом оскаржуваного рішення, в якому пропонувалось покладення обов'язків міського голови на нього після дострокового припинення повноважень міського голови. Таким чином, у нього виник конфлікт інтересів, однак він не повідомив про це та прийняв участь в процесі в якості головуючого та в голосуванні. Також, Позивач наголосив на тому, що його обрали громада, і він є підзвітним саме перед громадою, натомість жодних громадських слухань не проводилось не зважаючи на наявний конфлікт інтересів.

Відповідач спершу заперечив проти позову та наголосив на правомірності прийняття рішення, зазначив, що процедуру прийняття рішення не порушено, прийнято його в межах компетенції та повноважень. Однак, в судове засідання секретар Южноукраїнської міської ради як її законний представник, надав також заяву про повне визнання позову, в даній заяві підтвердив, що новим секретарем разом з депутатами Южноукраїнської міської ради 8 скликання було виявлено ряд порушень допущених під час ухвалення рішення № 1028 від 16.06.2022 року, зазначено, що дане рішення суперечить інтересам Южноукраїнської міської ради та територіальної громади міста Южноукраїнськ.

Стороною Позивача 12.12.23 подано додаткові пояснення, згідно яких у міської ради відсутнє абсолютне право на дострокове припинення повноважень міського голови, зазначив, що така процедура має відбуватись з дотриманням критеріїв правової (справедливої) процедури, послався на практику Верховного Суду, та порушення процедури прийняття спірного рішення, до вже зазначених мотивів позовної заяви додав доводи щодо порушення таємниці голосування під час прийняття оскаржуваного рішення в частині проведення голосування з порушенням цілісності пломбування, під час проведення голосування, в приміщенні для голосування були присутні представники ЗМІ, акредитації яких не було перевірено. Крім того, постійною комісією міської ради з питань дотримання прав людини, законності, боротьби зі злочинністю, запобігання корупції, сприяння депутатській діяльності, етики та регламенту не забезпечено право позивача на участь у розгляді питання щодо дострокового припинення його повноважень як міського голови. На момент прийняття рішення жодних юридично значущих фактів у Відповідача щодо порушення Позивачем Конституції чи законів України не було.

Судом у відкритому судовому засіданні було допитано 2 свідків з боку Відповідача та 1 свідка з боку Позивача.

Суд заслухав представників сторін, дослідив наявні в матеріалах справи докази та встановив таке.

На місцевих виборах 2020 року Онуфрієнко Валерій Васильович (політична партія "СЛУГА НАРОДУ") був обраний на посаду міського голови м.Южноукраїнська Миколаївської області.

10.11.2020 на засіданні 1 сесії VIII скликання Онуфрієнко В.В. склав присягу та приступив до виконання обов'язків.

16.06.2022 року на 28 сесії 8 скликання Южноукраїнської міської ради було прийнято рішення №1028 "Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко В.В."

Позивач не погодився з даним рішенням та оскаржив його до суду.

Обсяг правовідносин, що входять до предмету спору по даній справі регулюється наступними нормами діючого законодавства України.

Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування визначає Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Згідно із пунктом 1 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради вирішуються такі питання обрання голови ради, відповідно заступника голови районної ради та першого заступника, заступника голови обласної ради, звільнення їх з посади.

Відповідно до частин першої, другої, четвертої статті 55 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» голова районної, обласної, районної у місті (у разі її створення) ради обирається відповідною радою шляхом таємного голосування з числа її депутатів на строк повноважень ради.

Голова ради здійснює свої повноваження до припинення ним повноважень депутата ради відповідного скликання, крім випадків, передбачених частинами четвертою та п'ятою цієї статті. Голова ради вважається звільненим з посади з дня припинення ним депутатських повноважень або повноважень голови.

У своїй діяльності голова ради є підзвітним раді та може бути звільнений з посади радою шляхом таємного голосування. Питання про звільнення голови ради може бути внесено на розгляд ради на вимогу не менш як третини депутатів від загального складу ради.

За статтею 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення), районна, обласна рада проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради, а також засідань постійних комісій ради. Сесія ради є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради. Пропозиції щодо питань на розгляд ради можуть вноситися сільським, селищним, міським головою, постійними комісіями,

депутатами, виконавчим комітетом ради, головою місцевої державної адміністрації, головою районної, обласної ради, загальними зборами громадян.

Пропозиції щодо прийняття рішень, які відповідно до закону є регуляторними актами, вносяться з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Не пізніше як на другій сесії затверджується регламент роботи відповідної ради, а також положення про постійні комісії ради. Порядок проведення першої сесії ради, порядок обрання голови та заступника (заступників) голови районної у місті, районної, обласної ради, секретаря сільської, селищної, міської ради, скликання чергової та позачергової сесії ради, призначення пленарних засідань ради, підготовки і розгляду питань на пленарних засіданнях, прийняття рішень ради про затвердження порядку денного сесії та з інших процедурних питань, а також порядок роботи сесії визначаються регламентом ради, з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Як вбачається з норм регламенту, затвердженого рішенням Южноукраїнської міської ради від 26.08.2021 №616, він містить наступні норми, які мають бути дотримані при проведенні процедури прийняття рішення щодо дострокового припинення повноважень міського голови.

Так статтею 1 ч.2, 4 визначено, Регламент ради (надалі - регламент) встановлює порядок діяльності ради, скликання сесій ради, підготовки і розгляду нею питань, прийняття рішень ради та з інших процедурних питань, порядок роботи сесії ради, порядок проведення пленарних засідань ради, порядок затвердження структури виконавчих та інших органів ради, порядок їх формування, обрання та затвердження посадових осіб ради, порядок формування та організації роботи постійних комісій, тимчасових контрольних комісій та інших органів ради, порядок участі депутатських фракцій і груп у роботі та інші процедури, які впливають з повноважень ради, встановлених Конституцією і законами України. Дотримання цього регламенту є обов'язковим для всіх депутатів міської ради, міського голови, органами ради, всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на території Южноукраїнської громади.

Нормами статті 23 Регламенту визначено, що підготовку питань, що вносяться на розгляд ради організовує секретар міської ради. Проекти рішень, які подаються для розгляду на сесії, попередньо погоджуються заступниками міського голови за напрямками роботи, секретарем міської ради, представником (юрисконсульт, адвокат) суб'єкта надання юридичної (правової) допомоги, начальником відділу забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого комітету та начальником фінансового управління Южноукраїнської міської ради у разі необхідності. Разом з проектом рішення подаються додатки (у разі наявності) в оригіналі або належним чином завірені копії, і т.і.

Крім того, регламентує, що пізніше як за 10 днів до відповідного пленарного засідання, а у виняткових випадках та у випадках, передбачених регламентом – не пізніше як за день до пленарного засідання відділ забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого комітету здійснює додаткове ознайомлення депутатів з проектами рішень шляхом надання (передання або надсилання на електронну пошту) посилань на адреси розміщення проектів рішень на веб-сайті міста. Не пізніше двох днів до пленарного засідання відділ забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого комітету передає депутату робочу теку пленарного засідання, яка повинна містити порядок денний засідання, проекти рішень, висновки постійних комісій (за необхідності). Проекти рішень розміщують на окремій сторінці офіційного сайту міста Южноукраїнська з метою їх оприлюднення не пізніше як за 10 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття.

Нормами статті 24 Регламенту визначено порядок розгляду проектів рішень постійними комісіями ради, так вона містить норми щодо того, що постійні комісії міської ради опрацьовують проекти рішень, які оприлюднені не пізніше як за 10 робочих днів до дати їх розгляду (за виключенням проектів рішень, спрямованих на надання адміністративних послуг) та за результатами розгляду проекту рішення приймають висновок, яким: а) погоджують проект рішення міської ради без зауважень та підписують його; б) не погоджують проект рішення з відповідним обґрунтуванням; у цьому випадку на оригіналі проекту рішення навпроти назви відповідної постійної комісії поряд із підписом голови цієї постійної комісії ставиться відмітка «не погоджено» із зазначенням дати та номеру відповідного протоколу засідання постійної комісії. Будь-яка постійна комісія міської ради може за власною ініціативою розглянути будь-який проект рішення. Висновок постійної комісії про результати розгляду, погодження чи непогодження проекту рішення, а також із зауваженнями чи рекомендаціями викладається у протоколі засідання комісії.

Нормами статті 25 Регламенту визначено порядок ведення пленарних засідань ради, вона містить норми організації безпосереднього процесу, в тому числі частина 5 цієї статті містить норму, згідно якої відкриває, веде і закриває пленарні засідання ради міський голова, а у випадках, передбачених чинним законодавством України та цим регламентом – суб'єктами, які мають на це право.

Нормами статті 27 встановлено права та обов'язки головуючого на пленарному засіданні, так . Головуючий на засіданні ради:

1.1 відкриває, закриває та веде засідання, оголошує перерви у засіданнях; 1.2 виносить на обговорення проекти рішень, оголошує їх повну назву, доповідачів та наявність письмових пропозицій та поправок; 1.3 організовує розгляд питань; 1.4 повідомляє списки осіб, які записалися для виступу; 1.5 надає слово для доповіді (співповіді), виступу, запитань, оголошує наступного промовця, називаючи ім'я, прізвище та посаду відповідної особи; 1.6 створює рівні можливості депутатам для участі в обговоренні питань; 1.7 ставить питання на голосування, оголошує його результати; 1.8 неухильно дотримується регламенту та забезпечує його дотримання всіма присутніми на засіданні; 1.9 робить повідомлення; 1.10 вживає заходи для підтримання порядку на засіданні; 3. Головуючий на засіданні може доручити іншим особам озвучення документів, пропозицій щодо обговорюваного питання. 4. З питань, підготовлених відповідною комісією ради або депутатською фракцією (групою), озвучення документів, пропозицій від комісії, фракції, групи здійснюється визначеним комісією доповідачем.

Статтею 33 Регламенту ради передбачено два типи голосування: відкрите та таємне.

Нормами статті 34 Регламенту встановлено, що таємне голосування здійснюється у випадках прямо передбачених чинним законодавством України, шляхом заповнення бюлетенів та проведення подальшого підрахунку волевиявлення. Лічильна комісія встановлює і доводить до відома депутатів інформацію про обрання голови комісії та секретаря, про зразок бюлетеня, оголошує протоколи лічильної комісії та забезпечує всі необхідні умови для додержання таємниці голосування. Бюлетені для таємного голосування виготовляються відділом забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого

комітету. Перед початком таємного голосування лічильна комісія: отримує від відділу забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого комітету складений в алфавітному порядку список всіх депутатів та бюлетені для таємного голосування; опломбовує скриньку для таємного голосування і забезпечує всі умови для повного дотримання таємниці голосування; кожному депутату міської ради видається один бюлетень, за отримання якого депутат розписується. Депутат заповнює бюлетень в окремо відведеному приміщенні чи частині приміщення; умови голосування повинні забезпечувати закритість процесу заповнення бюлетеня.

Заповнені бюлетені опускаються у скриньку для таємного голосування. Депутату заборонено демонструвати зміст бюлетеню після його заповнення. Примушування депутатів до розкриття волевиявлення повинні бути попереджені і припинені лічильною комісією. В бюлетені по одній кандидатурі або одному проекту рішення повинні бути слова «ЗА» та «ПРОТИ». У бюлетені для голосування по кількох кандидатурах або варіантах рішення проти кожної кандидатури або варіанта друкується квадрат, в якому ставиться будь-яка позначка, що свідчить про волевиявлення депутата.

Після закінчення голосування лічильна комісія відкриває скриньку для таємного голосування і здійснює підрахунок голосів.

Недійсними вважаються бюлетені невстановленого зразка, ті, в яких неможливо з'ясувати волевиявлення депутата, відсутні позначки про волевиявлення, а також ті, в яких депутат поставив позначки більше ніж за одну кандидатуру або проект рішення (в разі, коли необхідно вибрати одну кандидатуру або варіант рішення з кількох). Якщо в скриньці для таємного голосування виявиться більше бюлетенів, ніж їх видано згідно з реєстром про одержання бюлетенів, всі бюлетені для таємного голосування вважаються недійсними і проводиться переголосування.

Про результати таємного голосування лічильна комісія складає протокол, який підписують усі члени лічильної комісії. Голова комісії оголошує результати голосування.

Стаття 35 Регламенту встановлює порядок голосування та прийняття рішення ради

Рішення міської ради з будь-якого питання приймається на її пленарному засіданні після його обговорення. Рішення міської ради може прийматися без подальшого обговорення на пленарному засіданні, якщо проти цього не заперечує жоден депутат міської ради. При розгляді проекту рішення на пленарному засіданні міської ради доповідачем виступає особа, зазначена як доповідач до відповідного проекту рішення, або інша уповноважена на це суб'єктом подання особа...Після закінчення обговорення, якщо депутатами не внесені зауваження, пропозиції та поправки, проект рішення міської ради ставиться на голосування.

Пропозиції, зауваження, поправки, що надійшли від депутатів міської ради під час обговорення, ставляться на голосування в порядку надходження. Під час пленарного засідання в ході розгляду проектів рішень міської ради може здійснюватися переголосування поправок, пропозицій або неприйнятих проектів рішень, але не більше двох разів. При цьому допускається проведення обговорення за скороченою процедурою. Головуючий не ставить на голосування пропозиції, зауваження, поправки, які є альтернативними (такими, що взаємовиключають одна одну) до вже підтриманих пропозицій, зауважень, поправок.

Голосування здійснюється депутатами особисто в залі засідань міської ради або в іншому визначеному місці, або у відповідному для таємного голосування приміщенні.

Рішення міської ради (крім процедурного) вважається прийнятим, якщо після його обговорення на пленарному засіданні за нього проголосувала більшість від загального складу ради.

Статтю 38 Регламенту встановлено порядок набрання чинності рішень ради. оприлюднення рішень ради та результатів голосування

Рішення ради нормативно-правового характеру та інші акти набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо радою не встановлено інший більш пізніший строк введення цих рішень у дію. Усі, без виключення, рішення ради опубліковуються на офіційному сайті ради або в інший визначений у рішенні спосіб не пізніше 5 робочих днів після їх прийняття. Якщо рішення ради підлягає державній реєстрації в органах юстиції, то воно набирає законної сили через 20 днів із дня їх державної реєстрації.

На офіційному сайті міста Южноукраїнська оприлюднюються для вільного доступу та поширення результати голосувань з питань порядку денного. Такі дані розміщуються в день голосування.

Контроль за оприлюдненням, реєстрацією і виконанням рішень ради здійснює секретар міської ради.

Нормами статті 40 Регламенту передбачено, що під час проведення пленарного засідання міської ради ведеться протокол. Ведення протоколу пленарних засідань міської ради здійснює відділ забезпечення депутатської діяльності апарату Южноукраїнської міської ради та її виконавчого комітету. Протокол оформлюється не пізніше 15 робочих днів після проведення сесії, протягом місяця оформлюється у вигляді книги. Протокол підписується головою та секретарем міської ради, після чого скріплюється печаткою міської ради.

У протоколі обов'язково зазначається: найменування ради, порядковий номер скликання, порядковий номер сесії (у межах скликання), дата і місце проведення сесії; загальний склад ради, кількість депутатів, які обрані до міської ради, кількість присутніх та відсутніх на сесії депутатів, запрошені; порядок денний сесії, окремо кожне питання порядку денного із зазначенням посади, прізвища доповідача, співдоповідача; прізвище та ініціали депутатів міської ради, які взяли участь в обговоренні питання та займані посади осіб, які не є депутатами міської ради і взяли участь у обговоренні питання; результати голосування по кожному питанню, яке прийнято або не прийнято, у тому числі процедурних; протокольні доручення, надані під час проведення сесії.

Окремо статтю 48 Регламенту встановлено норми щодо недопущення конфлікту інтересів, а саме депутат ради зобов'язаний вживати всіх від нього залежних заходів щодо недопущення виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів протягом усього строку виконання ним повноважень депутата ради, не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах конфлікту інтересів, здійснювати заходи щодо вчасного врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів. Конфлікт інтересів, про який було заявлено належним чином, не є ані злочином, ані правопорушенням, ані порушенням правил депутатської етики.

У разі виникнення у депутата ради реального чи потенційного конфлікту інтересів він не має права брати участь у прийнятті відповідного рішення міською радою або будь-якими її органами, а також не має права як депутат міської ради брати участь в

обговоренні питань, які пов'язані з питанням, щодо якого у депутата виник конфлікт інтересів.

Депутат зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли він дізнався чи повинен був дізнатися про наявність у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів, письмово повідомляти про це голові постійної чи тимчасової контрольної комісії, до складу якої він входить, голові та голові постійної комісії міської ради, до функціональної спрямованості якої належить питання запобігання корупції.

Перед розглядом відповідного проекту рішення депутат інформує раду або відповідну комісію ради про наявність у нього конфлікту інтересів.

У випадку виявлення у себе реального чи потенційного конфлікту інтересів на пленарному засіданні ради або засіданні постійної чи тимчасової контрольної комісії міської ради депутат зобов'язаний публічно заявити про такий конфлікт інтересів або письмово повідомити про це головуючому на пленарному засіданні ради чи голові відповідної постійної або тимчасової контрольної комісії, який інформує про це присутніх перед розглядом проекту рішення.

Будь-який депутат, або інша заінтересована особа, може заявити на пленарному засіданні ради або засіданні постійної чи тимчасової контрольної комісії ради про конфлікт інтересів іншого депутата, або подати відповідну письмову заяву на розгляд постійної комісії Ради, до функціональної спрямованості якої належить питання запобігання корупції.

Заява про конфлікт інтересів депутата заноситься до протоколу пленарного засідання ради або до протоколу засідання постійної, чи тимчасової контрольної комісії ради.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено обов'язок органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Указана норма основного закону означає, що суб'єкт владних повноважень зобов'язаний діяти лише на виконання закону, за умов і обставин, визначених ним, вчиняти дії, не виходячи за межі прав та обов'язків, дотримуватися встановленої законом процедури, обирати лише встановлені законодавством України способи правомірної поведінки під час реалізації своїх владних повноважень.

«На підставі» означає, що суб'єкт владних повноважень: повинен бути утвореним у порядку, визначеному Конституцією та законами України; зобов'язаний діяти на виконання закону, за умов та обставин, визначених ним.

«У межах повноважень» означає, що суб'єкт владних повноважень повинен приймати рішення та вчиняти дії відповідно до встановлених законом повноважень, не перевищуючи їх.

«У спосіб» означає, що суб'єкт владних повноважень зобов'язаний дотримуватися встановленої законом процедури і форми прийняття рішення або вчинення дії і повинен

Статтю 2 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

У справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; 2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; 3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонньо (неупереджено); 5) добросовісно; 6) розсудливо; 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

За приписами статті 11 Кодексу адміністративного судочинства України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

У контексті спірних правовідносин, які виникли у зв'язку із прийняттям відповідачем оспорюваних рішень про дострокове припинення повноважень голови міської ради, звільнення Онуфрієнка В.В., із займаної посади у зв'язку із достроковим припиненням повноважень на підставі абз.1 ч.2 ст.79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; виведення Онуфрієнка В.В. зі складу виконавчого комітету Южноукраїнської міської ради 8 скликання; доручення секретарю Южноукраїнської міської ради Акуленку О.А., здійснювати повноваження міського голови Онуфрієнка В.В., і до початку повноважень міського голови, обраного на позачергових виборах відповідно до законодавства України; доручити секретарю Южноукраїнської міської ради Акуленку О.А., підписати рішення Южноукраїнської міської ради «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнка В.В., згідно з абз.1 ч.2 ст.79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; доручити секретарю Южноукраїнської міської ради Акуленку О.А. звернутися до Верховної Ради України з клопотанням про призначення позачергових виборів Южноукраїнського міського голови. В рішенні зазначено, що воно набуває чинності з моменту його прийняття і підлягає оприлюдненню на офіційному сайті міської ради.

Суд зауважує, що прийняття такого рішення є законодавчо передбаченим правом ради, реалізація якого має відбуватися у порядку та спосіб, визначені законом.

Прийняття рішень щодо дострокового припинення повноважень голови міської ради у випадках, передбачених законом, належить до виключних повноважень відповідної ради.

Такі повноваження є дискреційними, а тому адміністративний суд при розгляді цієї справи не може здійснювати повторну перевірку роботи голови районної ради щодо належного чи неналежного здійснення наданих їм повноважень, допущення ним у своїй діяльності порушень законодавства України, прав і свобод громадян, як і не може переоцінювати позицію (волевиявлення) депутатів ради, які проголосували за необхідність дострокового припинення повноважень голови районної ради.

Втім, здійснення таких дискреційних повноважень, як звільнення, в межах встановленої процедури дострокового припинення повноважень голови міської ради, має відбуватися з дотриманням критеріїв правової (справедливої) процедури, як складової принципу верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України) і принципу законності (частина друга статті 19 Конституції України).

Аналогічна правова позиція сформована у постанові Верховного Суду від 22 квітня 2020 року у справі № 360/2169/19.

Надання міській раді повноважень на дострокове припинення повноважень голови ради не означає, що реалізація цього права нічим не обмежена. Дострокове припинення повноважень голови районної ради стосується засад місцевого самоврядування, які відповідно до статті 4 Закону № 280/97-ВР ґрунтуються на принципі виборності. Дострокове припинення повноважень голови районної ради є крайнім заходом реагування на його діяльність і для того, щоб виносити на голосування і приймати таке рішення повинні бути наявні вагомі причини (мотиви) і об'єктивні обставини, які в сукупності вказують на те, що подальше його перебування на службі є неможливим (недоцільним) та/або таким, що негативно позначається на діяльності ради. Ці ж мотиви і обставини мають міститися у рішенні органу місцевого самоврядування, зі змісту якого має бути зрозуміло, що саме спонукало до його прийняття.

Міський голова обирається шляхом проведення виборів, тобто безпосередньо виборцями. Наявність визначених законом підстав для припинення повноважень голови робить його в значній мірі самостійним, позбавляє можливості необґрунтованого тиску на нього.

Матеріалами справи підтверджено, що двадцять восьма чергова сесія Южноукраїнської міської ради була скликана за розпорядженням міського голови, тобто у спосіб та в порядку, що визначені ст. 46 Закону № 280/97-ВР та Регламенту.

На цій сесії були присутні 30 з 34 депутатів Южноукраїнської міської ради, тобто сесія була повноважною в розумінні ст. 46 Закону № 280/97-ВР та ст. 26 Регламенту.

Як вбачається зі змісту спірного рішення №1028 від 16.06.2022 року про дострокове припинення повноважень голови міської ради, звільнення Онуфрієнка В.В., із займаної посади у зв'язку із достроковим припиненням повноважень на підставі абз.1 ч.2 ст.79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Відповідачем визначено, що воно набуває чинності з моменту його прийняття, однак це суперечить нормам статті 38 Регламенту, якою визначено, що рішення ради нормативно-правового характеру та інші акти набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо радою не встановлено інший більш пізніший строк введення цих рішень у дію.

Крім того, судом встановлено на підставі допиту свідків та дослідження відеозапису онлайн трансляції 16.06.2022 року 28 сесії 8 скликання Южноукраїнської міської ради за посиланням yu.mk.ua/news/show/28sesiyayuzhnoukrainskoimiskoiradiviiisklikannya_16062022, такі обставини здійснення головування при прийнятті спірного рішення.

Так, відповідно до відеозапису трансляції та протоколу № 28 від 16.06.22 28 сесії 8 скликання Южноукраїнської міської ради, депутатом Миронюком О.С., було висловлено пропозицію для уникнення конфлікту інтересів у Онуфрієнка В.В., проголосувати щодо передачі головування секретарю ради.

Після висловлення даної пропозиції одна з депутаток крайня зліва в першому ряду висловила, що конфлікт інтересів наявний також і в секретаря ради Акуленка О.А., оскільки він ознайомлений з проектом рішення, і відповідно має зацікавленість у його прийнятті, оскільки буде виконувати повноваження голови Южноукраїнської міської ради, даний факт не відображено в протоколі № 28 від 16.06.22 28 сесії 8 скликання Южноукраїнської міської ради, що є порушенням норм регламенту статті 40 ч.2 п.4 а саме щодо зазначення прізвища та ініціалів депутатів міської ради, які взяли участь в обговоренні питання та займані посади осіб, які не є депутатами міської ради і взяли участь у обговоренні питання та норм статті 48 Регламенту щодо занесення до протоколу пленарного засідання ради заяви про конфлікт інтересів.

Після цього було висловлено депутатом Горностаєм С.В., пропозицію не проводити голосування, оскільки головування може бути передано добровільно Онуфрієнком В.В., його підтримав депутат Пелюх М.О.

Після чого Онуфрієнко В.В., сказав "Будь ласка, продовжуйте", що і було розцінено як добровільна передача головування.

Нормами ч. 1 статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено Сільський, селищний, міський голова, секретар, депутат сільської, селищної, міської ради, голова, заступник голови, депутат районної, обласної, районної у місті ради публічно повідомляє про конфлікт інтересів, який виник під час участі у засіданні ради, іншого колегіального органу (комісії, комітету, колегії тощо), відповідному колегіальному органу та не бере участі у розгляді, підготовці та прийнятті рішень відповідним колегіальним органом.

Згідно норм статті 48 Регламенту як вже зазначено вище будь-який депутат, або інша заінтересована особа, може заявити на пленарному засіданні ради або засіданні постійної чи тимчасової контрольної комісії ради про конфлікт інтересів іншого депутата, або подати відповідну письмову заяву на розгляд постійної комісії Ради, до функціональної спрямованості якої належить питання запобігання корупції. Заява про конфлікт інтересів депутата заноситься до протоколу пленарного засідання ради або до протоколу засідання постійної, чи тимчасової контрольної комісії ради.

Суд звертає увагу на той факт, що всупереч вимогам Регламенту а саме нормам статті 48, нормам ч. 1 статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та не зважаючи на зауваження однієї з депутаток секретар ради Акуленко О.А., перед розглядом відповідного проекту рішення не проінформував раду про наявність у нього конфлікту інтересів, не вирішив заявлене питання, а продовжив головування та прийняв участь у голосуванні.

За пропозицією депутата Миронюка О.С. було обрано лічильну комісію в складі депутатів: Мартинко А.В., Конопляникова О.В., Кудиби Я.М., інші пропозиції заслухані не були, однак за пропозицією Миронюка О.С., проголосувало 21 депутат, проти 1, утримались 7, не голосували 2.

Також на сесії висловила депутат обласної ради Миронова В.А., яка вважала за недоцільне дострокове припинення повноважень Позивача з огляду на воєнний час та відсутність вагомих причин, оскільки проблеми міста вирішуються.

Після її виступу головуючий запропонував перейти до розгляду питання і порядку денного щодо дострокового припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнка В.В., та запросив доповіді Петрину О.В., яка зачитала проект рішення з врахуванням зміненої преамбули, запропонувала депутатам підтримати проект рішення з врахуванням правок, повідомила щодо наявності пояснювальної записки до проекту рішення та передала слово для доповіді Миронюку О.С.

Миронюк О.С. зачитав доповнену пояснювальну записку до проекту.

Головуючий запитав щодо питань, одна з депутатів запропонувала перейти до голосування, після чого було оголошено перерву та запропоновано членам лічильної комісії приступити до роботи.

Всупереч нормам Регламенту п.11 статті 30 не зважаючи на те, що питання стосувалось Онуфрієнка В.В., слово для репліки чи пояснення йому не надавалось.

Після перерви сесію продовжено депутат Конопляніков О.В., зачитав протокол № 1 та № 2 лічильної комісії якими зафіксовано обрання голови та секретаря лічильної комісії та затверджено зразок бюлетеня показав зразок бюлетеню депутатам та продемонстрував опечатану прозору скриньку для голосування.

Під час допиту в суді свідок Конопляніков О.В., пояснив, що голосування відбувалось без порушень згідно Регламенту, депутати по одному виходили з зали до приміщення отримували бюлетень під розпис та голосували у приміщенні, яке зазвичай використовується для таємних голосувань в Южноукраїнській міській раді. Лічильною комісією було забезпечено таємницю голосування, пояснив також щодо отримання 35 бюлетенів, з яких 30 було використано, 5 погашено, 28 голосів було за, проти-1, недійсний бюлетень-1.

Ці ж дані підтверджено протоколом засідання ради.

Після завершення таємного голосування, відповідно до відеозапису голова лічильної комісії депутат Конопляніков О.В., ввійшов до зали засідань вже з розпечатаною скринькою та оголосив результати зафіксовані в протоколі №3 Лічильної комісії.

В судовому засіданні було також допитано свідка Миронюка О.С., який пояснив, що підстав для застосування процедури дострокового припинення повноважень міського голови було декілька, після початку повномасштабного вторгнення 24.02.2022 року Онуфрієнко В.В., самоусунувся від виконання своїх обов'язків, наради були непродуктивні, голові ради був агресивним, мав конфлікт з депутаткою Дроздовою М.Б., свідок особисто бачив неадекватну поведінку та побиття зазначеної депутатки Онуфрієнком В.В., крім того були і інші причини, які були всі з'ясовані під час підготовки проекту рішення, обговорені на комісії, проект рішення завізований та погоджений в передбаченому Регламентом порядку.

Судом враховано висновок Великої Палати Верховного Суду, який міститься в постанові від 27 березня 2019 р. у справі № 688/3487/16-а, згідно з яким суд не вправі втручатись у внутрішню компетенцію органу місцевого самоврядування, якщо такі повноваження є дискреційними і не має права надавати оцінку мотивам ради з яких вона виходила при прийнятті свого рішення та можливість перевірки судом таких рішень лише на предмет дотримання процедури їх прийняття (<https://reyestr.court.gov.ua/Review/81014009>).

З урахуванням викладеного, суд не надає оцінки доводам сторін, які стосуються наявності чи відсутності в діях Онуфрієнка В.В., як міського голови, порушень, на які посилається відповідач та перевіряє тільки дотримання процедури дострокового припинення його повноважень.

Відповідно до ст.9 КАС України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Згідно ч.1 ст.77 КАС України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Згідно ч.2 ст.77 КАС України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, обов'язок доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

Позивачем доведено, а судом встановлено, на підставі досліджених повно та об'єктивно доказів, факт порушення Відповідачем процедури дострокового припинення повноважень при прийнятті рішення №1028 від 16.06.2022 року

Також суд звертає увагу на той факт, що Відповідач, надав також заяву про повне визнання позову, в даній заяві підтвердив, що секретарем ради разом з депутатами Южноукраїнської міської ради 8 скликання було виявлено ряд порушень допущених під час ухвалення рішення № 1028 від 16.06.2022 року, зазначено, що дане рішення суперечить інтересам Южноукраїнської міської ради та територіальної громади міста Южноукраїнськ, судом підтверджено факти виявлених порушень в процедурі прийняття рішення № 1028 від 16.06.2022 року, тому суд приймає визнання позову Відповідачем. Судом перевірено також інформацію щодо протокольного доручення, однак зафіксовано результат поіменного голосування за протокольне доручення секретарю міської ради відізвати заяву про забезпечення позову Онуфрієнка В.В., тому факт не знайшов підтвердження.

Таким чином, позов підлягає задоволенню, а рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко В.В.» визнанню протиправним та скасуванням.

Щодо інших доводів Позивача суд звертає увагу на позицію Європейського суду з прав людини, зокрема, у справах «Проніна проти України» (пункт 23) та «Серявін та інші проти України» (пункт 58): принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, передбачає, що у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення.

З огляду на відсутність доказів понесення витрат на правову допомогу, в даній вимозі Позивачеві належить відмовити.

Відповідно до статті 139 КАС України на користь Позивача підлягає стягненню сума судового збору 992,40 грн.

Керуючись ст. 2, 19, 139, 241, 244, 242 - 246 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ВИРІШИВ:

1. Позов задовольнити.
2. Визнання протиправним та скасування рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко Валерія Васильовича».
3. Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Южноукраїнської міської ради Миколаївської області (вул. Дружби Народів, 48, м.Южноукраїнськ, Миколаївська область, 55000 ЄДРПОУ 33850880) на користь Онуфрієнка Валерія Васильовича (вул. Дружби Народів, 35, кв.61, м.Южноукраїнськ, Миколаївська область, 55500 і.п.н. 2283018732) судові витрати в розмірі 992,40 грн.

Рішення суду першої інстанції набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи в порядку, визначеному ст. 255 КАС України. Апеляційна скарга може бути подана до П'ятого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Суддя

О.М. Мельник



П'ЯТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

19 березня 2024 р.

м. Одеса

Справа № 400/3475/22

Колегія суддів П'ятого апеляційного адміністративного суду

у складі:

головуючого – Ступакової І.Г.

суддів – Бітова А.І.

– Лук'янчук О.В.

при секретарі - Кавчак К.Ю.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в місті Одесі адміністративну справу за апеляційною скаргою Акуленка Олександра Анатолійовича на рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року у справі за позовом Онуфрієнка Валерія Васильовича до Южноукраїнської міської ради Миколаївської області про визнання протиправним та скасування рішення, -

ВСТАНОВИЛА:

У липні 2022 року Онуфрієнко Валерій Васильович звернувся до суду з позовом до Южноукраїнської міської ради Миколаївської області про визнання протиправним та скасування рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнка Олександра Анатолійовича».

Рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року адміністративний позов задоволено.

Не погоджуючись з вказаним рішенням Акуленко Олександр Анатолійович подав апеляційну скаргу, в якій посилаючись на не повне з'ясування судом першої інстанції обставин справи, неправильне застосування норм матеріального права та порушення норм процесуального права, невідповідність висновків суду обставинам справи просить скасувати рішення від 19.12.2023 р. з ухваленням по справі нового судового рішення – про відмову в задоволенні позову.

В обґрунтування позовних вимог зазначається, що частиною першої статті 293 КАС України передбачено, що учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

Акуленко О.А. вважає, що судом першої інстанції було порушено його інтереси та права, а саме в оскарженому рішенні суду зазначено: «Суд звертає увагу на той факт, що всупереч вимогам Регламенту, а саме нормам статті 48, нормам ч. 1 статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та не зважаючи на зауваження однієї з депутаток секретар ради Акуленко О.А., перед розглядом відповідного проекту рішення не проінформував раду про наявність у нього конфлікту інтересів, не вирішив заявлене питання, а продовжив головування та прийняв участь у голосуванні». Отже, апелянт вважає, що суд фактично встановив незаконність дій апелянта при голосуванні.



Також, в апеляційній скарзі зазначається про відсутність процедурних порушень з боку Южноукраїнської міської ради Миколаївської області при прийнятті рішення №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнка Олександра Анатолійовича». Апелянт вважає, що суд першої інстанції застосував надмірний формалізм при дослідженні доказів у справі, вказуючи на допущені процедурні порушення ради при винесенні рішення, які не впливають на його правомірність.

Позивачем Онуфрієнко В.В. надано до суду заяву про закриття провадження у справі, оскільки оскаржуване рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року жодним чином не впливає на права та обов'язки Акуленка О.А. та ані в мотивувальній частині, ані в резолютивній частині рішення відсутні висновки відносно апелянта.

Доводи про те, що в рішенні суду, суд встановив незаконність дій Акуленка О.А. при голосуванні жодним чином не свідчить про те, що рішення суду прийнято відносно апелянта, а зазначені висновки є викладом обставин позовної заяви.

Також, позивачем надано відзив на апеляційну скаргу Акуленка О.А. в якому зазначається про обґрунтованість та законність рішення суду першої інстанції, а тому просить у її задоволенні відмовити.

Крім того, відповідач Южноукраїнська міська рада Миколаївської області надала до суду відзив на апеляційну скаргу Акуленка О.А. У своєму відзиві Южноукраїнська міська рада Миколаївської області погоджується з рішенням суду першої інстанції.

19.02.2024 р. Южноукраїнська міська рада Миколаївської області надала до суду апеляційної інстанції клопотання про закриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою Акуленка Олександра Анатолійовича на рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року.

В своєму клопотанні Южноукраїнська міська рада Миколаївської області зазначає, що Акуленко О.В. є депутатом Южноукраїнської міської ради Миколаївської області та перебуває у складі колективного органу місцевого самоврядування, приймав рішення №1028 від 16.06.2022 року, що є предметом спору у цій справі, та після скасування його в судовому порядку, звернувся до суду з апеляційною скаргою окремо від органу місцевого самоврядування, до якого він входить і яким не оскаржувалось це судове рішення.

Відповідач звертає увагу, що депутат. У відповідності до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є складовою частиною колективного органу та не може окремо від представницького органу місцевого самоврядування, захищати рішення органу у суді, що відповідає висновкам Верховного Суду, а тому відповідач вважає, що є підстави для закриття апеляційного у відповідності до п.3 ч.1 ст. 305 КАС України.

Переглянувши апеляційну скаргу в межах її доводів та наведених підстав для оскарження рішення суду, судова колегія вбачає підстави для закриття апеляційного провадження.

Частиною першою статті 2 КАС України встановлено, що завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Згідно ст. 293 КАС України, учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

Разом з тим, ст.305 КАС України визначено виключний перелік підстав для закриття апеляційного провадження та будь-якому розширеному тлумачення приписи даної статті не підлягають.

Відповідно до ч. 1 ст. 305 КАС України суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження, якщо:

1) після відкриття апеляційного провадження особа, яка подала апеляційну скаргу, заявила клопотання про відмову від скарги, за винятком випадків, коли є заперечення інших осіб, які приєдналися до апеляційної скарги;



2) після відкриття апеляційного провадження виявилось, що апеляційну скаргу не підписано, подано особою, яка не має адміністративної процесуальної дієздатності, або підписано особою, яка не має права її підписувати;

3) після відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою, поданою особою з підстав вирішення судом питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, встановлено, що судовим рішенням питання про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки такої особи не вирішувалося.

Колегія суддів дослідивши подану апеляційну скаргу встановила наявність обставин визначених п. 3 ч. 1 ст.305 КАС України, що є передумовою для закриття апеляційного провадження.

Колегія суддів зазначає, що право на апеляційне оскарження спрямоване на реалізацію права на перегляд судового рішення в суді апеляційної інстанції з метою справедливого вирішення судом спорів з щодо захисту порушених прав осіб у сфері публічно-правових відносин.

Обов'язковою умовою оскарження рішення суду першої інстанції є доведеність апелянтом порушених його прав та інтересів таким рішенням.

Тобто на апелянта покладається обов'язок доведення наявності факту впливу на його існуючі права предмету спірних правовідносин. Він повинен навести суттєві доводи, що відносини, які виникли між позивачем та відповідачем впливають (порушують) його права саме через призму ухваленого судом рішення.

Крім того саме порушення має бути реальним, стосуватися (зачіпати) зазвичай індивідуально виражених прав чи інтересів особи, яка стверджує про їх порушення, що не дозволяє скаржитися щодо певних обставин абстрактно лише тому, що заявник вважає, що спірний пункт рішення начебто впливає на його правове становище. Неодмінним елементом правовідносин є їх зміст, тобто суб'єктивне право особи та її юридичний обов'язок.

Як наслідок, апеляційному оскарженню підлягають виключно ті судові рішення, які мають безпосередній та прямий вплив на права, свободи, інтереси та (або) обов'язки апелянта.

Посилання на дотримання Закону рішенням чи діями суб'єкта владних повноважень, які були предметом розгляду суду, не є достатньою підставою для апеляційного перегляду такого рішення, оскільки обов'язковою умовою для початку апеляційного перегляду є доведеність апелянтом порушення його прав та охоронюваних законом інтересів.

З цього слідує, що під час розгляду кожної справи суд повинен встановити, чи має місце порушення прав та інтересів апелянта, адже без цього не можна виконати завдання судочинства. Якщо апелянт не довів факту порушення особисто своїх прав чи інтересів, то навіть у разі, якщо дії суб'єкта владних повноважень є правомірними, підстав для скасування рішення суду першої інстанції та відмови позивачу у задоволенні позовних вимог у суду апеляційної інстанції немає.

Колегія суддів наголошує, що звернення до суду є способом захисту порушених суб'єктивних прав, а не способом відновлення законності та правопорядку у публічних правовідносинах, а тому встановлена судом відсутність порушення права апелянта оскаржуваним рішенням є підставою для закриття апеляційного провадження.

Як вбачається з матеріалів справи, апелянт Акуленко О.А. оскаржує рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року, предметом розгляду якого було рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко В.В.».

Слід зазначити, що таке рішення за своєю природою і юридичним визначенням відноситься до нормативно-правових актів індивідуальної дії, тобто зачіпає інтереси визначеного цим рішенням кола осіб та до цього кола входить лише позивач міський голова Онуфрієнко В.В. та відповідач міська рада.

Верховний Суд України в ухвалі від 28 лютого 2017 у справі № 21-3829a16 зазначив, що право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт. Тобто

оскаржити такий акт інші особи не можуть. Верховний Суд України також зауважив, що таке ж правило має застосовуватись і до правових актів індивідуальної дії.

При цьому суд роз'яснив, що право на захист - це самостійне суб'єктивне право, яке з'являється у володільця регулятивного права лише в момент порушення чи оспорення останнього.

Верховний Суд України в цьому рішенні дійшов висновку, що відсутність у будь-кого, в тому числі і заявника, прав чи обов'язків у зв'язку із виданням оскаржуваного Указу не породжує для останнього і права на захист, тобто права на звернення із адміністративним позовом.

В свою чергу, колегія суддів встановила, що апелянт Акуленко О. А. перебував у складі колективного органу місцевого самоврядування Южноукраїнської міської ради Миколаївської області та приймав рішення Южноукраїнської міської ради Миколаївської області №1028 від 16.06.2022 року «Про дострокове припинення повноважень Южноукраїнського міського голови Онуфрієнко В.В.».

В клопотанні про закриття апеляційного провадження Южноукраїнська міська рада зазначає, що депутати окремо від колективного органу місцевого самоврядування, що представляє та від їх імені діє поза межами сесійної зали, не можуть оскаржувати рішення суду, які не були оскаржені самим органом місцевого самоврядування, який наділений представницькими правами.

Досліджуючи зазначене питання судом встановлено, що статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначено, що представницький орган місцевого самоврядування - виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення.

Таким чином, депутат - є складовою частиною колективного органу.

У свою чергу, відповідно до ст. 3 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради є повноважним і рівноправним членом відповідної ради - представницького органу місцевого самоврядування. Депутат місцевої ради відповідно до цього Закону наділяється всією повнотою прав, для забезпечення його реальної участі у діяльності ради та її органів.

Згідно п.1 ч. 1 ст.18 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради зобов'язаний додержуватися Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, регламенту ради та інших нормативно-правових актів, що визначають порядок діяльності ради та її органів.

Отже, депутат органу місцевого самоврядування, як спеціальний суб'єкт, повноваження якого встановлені Конституцією, Законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, регламенту ради не може самостійно, без наданих йому на те повноважень, виступати від імені цього органу, а у справі, що розглядається, захищати колективне рішення органу місцевого самоврядування у суді, окремо від представницького органу місцевого самоврядування.

Колегія суддів наголошує, що Законом України «Про статус депутатів місцевих рад» не передбачено права депутата звертатись до суду за захистом прав та інтересів органу місцевого самоврядування (ради) а бо територіальної громади.

Аналогічних правових висновків дійшов Верховний Суд в постанові від 16 серпня 2019 року по справі № 490/8946/17 та в постанові від 29 липня 2022 року по справі № 240/374/19.

В зазначених рішеннях Верховний Суд дійшов до висновків, що депутат ради не наділений правом здійснювати представництво інтересів територіальної громади в судах. Нормами чинного законодавства для депутата становлений особливий спосіб впливу як на прийняття рішень органом місцевого самоврядування, так і на життя мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

З огляду на викладене колегія суддів вважає, що в контексті цієї справи Акуленко О.А. не довів, які його індивідуальні права та інтереси порушені рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року, а статус депутата не надає йому



права на звернення до суду, оскільки депутат є складовою частиною колективного органу та не може окремо від представницького органу місцевого самоврядування звертатись до суду.

Таким чином колегія суддів дійшла висновку, що рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року питання про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки депутата Южноукраїнської міської ради Миколаївської області Акуленко О.А. не вирішувалося, а тому апеляційне провадження за апеляційною скаргою Акуленко О.А. у відповідності до приписів п. 3 ч. 1 ст.305 КАС України підлягає закриттю.

Керуючись ст.ст. 293, 305, 308, 310, 321, 325, 328, 329 КАС України, колегія суддів,-

У Х В А Л И Л А:

Зави Онуфрієнка Валерія Васильовича та Южноукраїнської міської ради Миколаївської області про закриття апеляційного провадження – задовольнити.

Закрити апеляційне провадження за апеляційною скаргою Акуленка Олександра Анатолійовича на рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2023 року у справі за позовом Онуфрієнка Валерія Васильовича до Южноукраїнської міської ради Миколаївської області про визнання протиправним та скасування рішення.

Ухвала суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена в касаційному порядку безпосередньо до Верховного Суду протягом тридцяти днів з дня складання повного судового рішення.

Повний текст судового рішення виготовлений 19 березня 2024 року.

Головуючий:

І.Г. Ступакова

Судді:

А.І. Бітов

О.В. Лук'янчук



СЕКРЕТАР СУДУ
О.В. ШАПАР

ВИГОТОВЛЕНО
З АВТОМАТИЗОВАНОЇ
СИСТЕМИ
ДОКУМЕНТООБІГУ СУДУ

Судове рішення набрало
законної сили 19.03.2024
дата засвідчення 09 КВІ 2024